

De 19e eeuw is tamelijk rijk aan gidsen voor toeristen. Eén van de beste is "Belgium, Aix-la-Chapelle and Cologne. An entirely new guide book for travellers" (London, 1859), uitgegeven door de kunsthistoricus W.H. James Weale (1832-1917). Het wetenschappelijk niveau van deze in-octavo van 486 bladzijden munt uit boven het werk van zijn tijdgenoten. Het boek steekt vol archeologische bijzonderheden en geeft vooral waardevolle kunsthistorische informatie. Weale heeft trouwens later baanbrekend werk verricht op dit gebied en wordt terecht de pionier van de geschiedenis der Vlaamse Primitieven genoemd.

In 1856 vestigde de Engelsman zich te Brugge. Het jaar daarop reisde hij gans ons land en de naburige streken door, zodat zijn boek oorspronkelijk en levendig is. De bijdrage over onze stad is slechts kort maar interessant.

Wij bieden enkele uittreksels in vertaling.

Oostende telt 15.681 inwoners ; van wie 250 vreemdelingen, meestal Engelsen ; dientengevolge wordt er veel Engels gesproken. Een Engelse Protestantse Kapel bevindt zich in de Witte Nonnenstraat, de predikant heet Davis, die per jaar 80 pond ontvangt van de Belgische regering. Er is ook een Engelse consul (de Heer Currie, Langestraat), van wie een Engels onderdaan een paspoort kan krijgen, indien hij zo nalatig is geweest zich geen aan te schaffen in Engeland.

... In 1830 kwam er een regelmatige "stoom-verbinding" tot stand tussen deze haven en Engeland, en kort daarop werd zij met de voornaamste steden van Duitsland en Oostenrijk aangesloten door een bijna ononderbroken spoorlijn. De versterkingen, door de Nederlanders aangelegd in 1816-1821, zijn werkwaardig sterk, omdat dit één van de vestingen aan de grens was, die bedoeld waren om het land aan de Franse zijde te beschermen.

De stad kan zich weinig beroemen op bezienswaardigheden. De kerk, toegewijd aan Sint-Petrus en Paulus, dateert slechts van 1729, en bevat niets dat het zien waard is, uitgezonderd een preekstoel in hout uitgesneden (1674) ; een schilderij door Ph. De Champagne, dat de heiligen van het Oud Testament in aanbidding voor het H. Sacrament voorstelt ; een ander schilderij door G. Bakereel met de H. Carolus Borromeus, die de pestlijders te Milaan hulp verleent ; en een fijn geborduurde banier door Grossé. In het stadhuis, in 1711 gebouwd, bevindt zich een goed portret van Maria-Theresia door De Visch.

De "Digue" - een zeedijk, 40 voet hoog en een halve mijl lang, is afgezet met steen en bevloerd met rode bakstenen in 1836 - en de twee houten pieren of havenhoofden, die uitsteken langs de zijden van de haveninkom, vormen aangename wandelplaatsen, die 's avonds dikwijls bezocht worden.

Oostende is een geliefde badplaats, die tijdens de zomer vaak bezocht wordt door Duitsers en Russen, en nu en dan vereerd wordt met de aanwezigheid van de Koninklijke Familie, die met hun gevolg drie betrekkelijk goede huizen in de Langestraat betrekken. Het badseizoen begint onmiddellijk na de Zeewijding op de eerste zondag na 29 juni, en van dan af tot oktober wemelt de zee, aan ieder einde van de "Digue", van baders van beider kunne, die door de politie verplicht worden badcostuums te dragen.

In het Stadhuis, op het Wapenplein, is de Casino gevestigd. Zij bevat een balzaal, 150 voet lang en gedurende het seizoen geopend. De toegangsprijs is schappelijk en biedt niet alleen toegang tot deze instelling maar ook tot het Kursaal op de dijk, de "Cercle du Phare" en de "Jardin des Princes", waar drie maal per week concerten gegeven worden door de militaire kapel van het garnizoen.

Onder het Casino bevindt zich een soort Leesclub, goed voorzien van Engelse en buitenlandse kranten, waartoe enkel abonnees en hun vrienden toegang hebben. Er is ook biljart en speeltafeltjes zijn voorhanden ; het dominospel heeft echter, zoals overal elders in België, de overhand. Er bevindt zich ook een klein theater in de Weststraat, dat eenmaal per week open is.

... De stadspoorten worden op een zeker uur gesloten ; vreemdelingen zouden altijd moeten te weten komen op welk tijdstip dit geschiedt, want zij zullen, ingeval zij later binnenkomen of uitgaan, niet alleen moeten betalen maar ook een aanzienlijke kans lopen lange tijd te moeten wachten.

Benevens de parochiekerk, hierboven vermeld, is er in de Capucijnenstraat een kerkje, waarvan de onderpastoor E.H. F. De Coene de Engelse taal spreekt.

Buiten de Brugse Poort bevinden zich de Oesterbanken (Huitrières), zoutwatertanks waar oesters na hun aankomst uit Engeland gemest worden. Er is een ander dichtbij de Vuurtoren (Phare), een Dorische stenen zuil, 85 voet hoog, in 1772 opgericht door Dewez. De oesters worden van hier vervoerd naar Brussel en Keulen onder de benaming "Huitres d'Ostende".

E. SMISSAERT

AANWINSTEN BIJ DE PLATE

Ons medelid, de heer Pierre ENTE, schonk de kring een fotografie, voorstellende : de binnenkoer van de brouwerij DESWAEF, Wellingtonstraat 12, anno 1906. De opname werd verwezenlijkt door de gekende Oostendse beroepstograaf F. ASAERT-PIERLOOT, destijds werkzaam in de Kerkstraat.

Het gaat hier om een uiterst interessante fotografie : heel duidelijk zien we het reilen en zeilen van een brouwerij in het begin dezer eeuw : op de binnenkoer het talrijke personeel met de paardekarren, waarmee de dranken werden besteld, op de achtergrond een kar met een groot vat, de gebouwen enz... Een boeiend en tevens pittoresk beeld van een verdwenen wereld en een bewijs te meer hoe nuttig de fotografie kan zijn voor locale geschiedenis : één beeld vertelt meer dan 10 bladzijden tekst.

Nogmaals onze dank aan de heer ENTE en misschien nog een oproep aan onze leden om allerhande oude foto's met betrekking tot Oostende (strand, bedrijfsleven...) niet weg te gooien maar ze aan "De Plate" te schenken.

N. H.

EEN MOOIE VERTELLING GESITUEERD TE OOSTENDE...

Onlangs kwam mij toevallig een novelle van Jo De Meester onder ogen in "Dietsche Warande en Belfort", 1961, blz. 386-391. De auteur (jong, oud, man of vrouw ?) is mij onbekend, maar ... "scripta manent !", niet ? Het stukje proza draagt de mooie, romantische titel : "Idylle te Oostende". Dit kort prozaverhaal is een episode uit het leven van Jeroom Goedertier, met verlof in het Palace-Hotel, die, arme inktkoelie op een kantoorkruk van "Flensjes-Flansjes, p.v.b.a.", zich éénmaal per jaar te Oostende laat verwennen en zijn fantastische dromen voor waar aanneemt. Over de intrige laat ik niet veel los : hij ontmoet een liefvallig meisje, dist haar grootse verhalen op, maar zij heeft hem vlug door...

E. SMISSAERT